

Σημασία έχει να συνεχίζονται οι έρευνες

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΝΙΚΟΛΑΟΥ: Οι γεωτρήσεις βρίσκουν τα κοιτάσματα φυσικού αερίου, όχι οι ανέξοδες φλυαρίες

Από τη στιγμή που αποδείχθηκε ότι στην περιοχή μας υπάρχουν βεβαιωμένα και ενεργά πετρελαιοκίνητα, είναι θέμα χρόνου να βρεθούν νέες ανακαλύψεις, φτάνει να συνεχίζονται οι έρευνες, τονίζει εμφαντικά ο δρ Κωνσταντίνος Α. Νικολάου, γεωλόγος πετρελαίων, ενεργειακός οικονομολόγος και μέλος της Εταιρείας Υδρογονανθράκων Κύπρου. Ο ίδιος ξεκαθαρίζει ότι οι έρευνες και οι γεωτρήσεις βρίσκουν και πιστοποιούν τα κοιτάσματα και όχι οι ανέξοδες φαντασιώσεις και φλυαρίες. Τα επιστημονικά δεδομένα για τους υδρογονάνθρακες πρέπει να βασίζονται στο σύνολο των πληροφοριών και προπάντων στη σύνθεση, μια που στις έρευνες εμπλέκονται πολλές ειδικότητες. Αυτό όμως, όπως λέει, απουσιάζει στην περίπτωση μας και φαίνεται ότι κάποιοι βιάστηκαν και κούνησαν το πόδι τους πριν καβαλήσουν το... άλογο.

Κουβαλάτε πάνω από σαράντα χρόνια εμπειρία στην έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων σε αρκετές χώρες. Πάρα πολλά ακούγονται στο νησί μας για το θέμα των υδρογονανθράκων. Δημιουργήθηκαν προσδοκίες και σενάρια για βεβαιωμένα αποθέματα αρκετών τρισεκατομμυρίων κυβικών ποδών, για γρήγορη οικονομική ανάπτυξη, για δημιουργία τεμαχικού υδροπείσης, για χιλιάδες θέσεις εργασίας. Φτάσαμε στα τελευταία αρνητικά δεδομένα με την άγονη γεώτρηση «Ονασαγόρας» και την αποχώρηση της TOTAL.

Άνθρακες τελικά οι υδρογονάνθρακες;
-Κατηγορηματικά όχι. Γιατί η ανακάλυψη Αφροδίτη είναι εδώ. Μπορεί να μην είναι τα 7-8 τρις κυβ. πόδια, που έλεγαν στην αρχή, αλλά υπάρχει κάτι καλό. Μικρότερη μεν η ποσότητα, αλλά παραμένει σημαντική.

Έξιμε η Κύπρος με ειδικούς περί υδρογονανθράκων που μας φούσκωσαν τα μυαλά με παραπληροφόρηση;

Από τη στιγμή που αποδείχθηκε ότι υπάρχουν βεβαιωμένα και ενεργά πετρελαιοκίνητα, είναι θέμα χρόνου να βρεθούν νέες ανακαλύψεις. Φτάνει να συνεχίζονται οι έρευνες.

ών, των χρονοδιαγραμμάτων και απαιτήσεων, για να φτάσουμε από την έρευνα στην ανακάλυψη, ακολούθως στην επιβεβαίωση και στην πιστοποίηση των αποθεμάτων και τέλος στις μελέτες ανάπτυξης και παραγωγής, δημιουργήσε το πρόβλημα. Φαίνεται ότι κάποιοι βιάστηκαν και κούνησαν τα πόδια τους πριν καβαλήσουν το... άλογο.

Διαβάσαμε λάθος τα δεδομένα ή δεν μπορούσαμε να ξέρουμε;

-Νομίζω ότι εκτός από όσα ανέφερα πιο πάνω, δεν διαβάσαμε ή δεν κατανοούσαμε το σύνολο των πληροφοριών και των δεδομένων. Βλέπαμε τα πιο ευχάριστα και δεν κρατούσαμε επιφυλάξεις για κάποιες πληροφορίες που μας εκρόντουσαν. Αυτό θα μπορούσε να δικαιολογηθεί με την απουσία εμπειρίας και εξειδικευμένης γνώσης.

Οι προσδοκίες μας πάνω σε ποια δεδομένα πρέπει να βασίζονται;

-Στα πραγματικά επιστημονικά δεδομένα και στο σύνολο των πληροφοριών. Και προπάντων στη σύνθεση. Στις έρευνες εμπλέκονται πολλές ειδικότητες, Γεωλόγοι, γεωφυσικοί, μηχανικοί πετρελαίων, οικονομικοί αναλυτές, με πολλές υποειδικότητες για την κάθε ειδικότητα. Όλοι αυτοί συνεργάζονται, συντονίζονται και συνθέτουν. Αυτό νομίζω ότι απουσιάζει στην περίπτωση μας. Η έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων, δεν είναι υπόθεση ενός ατόμου ή μιας ειδικότητας. Στην Κύπρο βάλμα το άλογο πίσω από την άμμο. Οι βασικές ειδικότητες του πρώτου σταδίου των ερευνών, είναι οι γεωλόγοι πετρελαίου και οι γεωφυσικοί. Ε, λοιπόν, δεν υπάρχουν και δεν φρόντισαν να τους αποκτήσουν έγκαιρα. Μπορεί κάποιος να ισχυριστεί ότι δεν υπήρχε ο χρόνος, γιατί είχαμε σχετικά πολύ σύντομα την πρώτη ανακάλυψη. Αυτό που σας λέω είναι εξοφθαλμα φανερό.

Περιμένετε την αποχώρηση του γαλλικού κοινοσού TOTAL;

ΦΩΤΟ: ΠΑΝΗΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ

Σταθερά και προσεχτικά βήματα για εδραίωση της Κύπρου στον ενεργειακό χάρτη

ΦΩΤΟ: ΠΑΝΗΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ

Γιατί δεν βρήκε η γεώτρηση ENI - KOKAS;
- Διότι απουσίαζε κάποια από τις προϋποθέσεις του πετρελαιοκίνητου συστήματος που ανέφερα. Κάτι παρόμοιο θα πρέπει να συμβαίνει και με τις έρευνες στις περιοχές της TOTAL.

Κάποιοι όφειλαν να σεβαστούν όρους και να καταποτίσουν τους πολιτικούς και τον κόσμο;
- Εφόσον γνώριζαν, έπρεπε να το κάνουν. Πάντως δεν γνωρίζω αν το έκαναν.

Η πρώτη γεώτρηση Αφροδίτη τι δείχνει;
- Ότι υπάρχει ενεργό πετρελαιοκίνητο σύστημα και φυσικό αέριο και μέσα στη δομή και στην περιοχή.

Τι έδειξαν τα συμπεράσματα της γεώτρησης του Ισραήλ πάνω στην Αφροδίτη;

Γιατί δεν βρήκε η γεώτρηση ENI - KOKAS;
- Διότι απουσίαζε κάποια από τις προϋποθέσεις του πετρελαιοκίνητου συστήματος που ανέφερα. Κάτι παρόμοιο θα πρέπει να συμβαίνει και με τις έρευνες στις περιοχές της TOTAL.

Κάποιοι όφειλαν να σεβαστούν όρους και να καταποτίσουν τους πολιτικούς και τον κόσμο;
- Εφόσον γνώριζαν, έπρεπε να το κάνουν. Πάντως δεν γνωρίζω αν το έκαναν.

Η πρώτη γεώτρηση Αφροδίτη τι δείχνει;
- Ότι υπάρχει ενεργό πετρελαιοκίνητο σύστημα και φυσικό αέριο και μέσα στη δομή και στην περιοχή.

Τι έδειξαν τα συμπεράσματα της γεώτρησης του Ισραήλ πάνω στην Αφροδίτη;

Ότι μια από τις προϋποθέσεις που προανέφερα (ταμειεύτρια), είχε φτωχότερα χαρακτηριστικά από τα προβλεπόμενα. Άρα θα έπρεπε να περιμένουμε μικρότερα αποθέματα, όπως βεβαίωσε στο τέλος και η επιβεβαιωτική γεώτρηση.

Δεν έχουμε τόσο αέριο όσο λέγαμε;
- Η επιβεβαιωτική γεώτρηση στην Αφροδίτη διέψευσε τις αρχικές, πολύ αισιόδοξες, προβλέψεις. Για τα υπόλοιπα τεμάχια, οι έρευνες είναι ακόμα σε εξέλιξη.

Υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις όσον αφορά στην εκμετάλλευση των ήδη ανακαλυφθέντων αποθεμάτων;
- Ναι υπάρχουν, μελετώνται και αξιολογούνται.

Ποιες είναι οι πραγματικές διαστάσεις του θέματος;

Και τεχνικές και οικονομικές και γεωπολιτικές. Ποιες είναι ο ρόλος της Εταιρείας Υδρογονανθράκων Κύπρου;
-Βασικά είναι ο εμπορικός βραχίονας του κράτους στον τομέα του φυσικού αερίου.

Οι πολιτικοί δέχονται τις απόψεις σας ως τεχνοκράτες;
- Ακούνε.

Λαμβάνεται υπόψη η γνώμη της Εταιρείας Υδρογονανθράκων Κύπρου;
- Νομίζω ναι.

Η Κύπρος είναι ήδη στον ενεργειακό χάρτη;
- Άρχει να διαφαίνεται, παρότι βρίσκεται ακόμα στην αρχή.

Τι σημαίνει αυτό;
- Πρέπει να προσέχουμε.

Η TOTAL ξεκίνησε τις έρευνες της στα τεμάχια 10 και 11 πριν δύο χρόνια. Έχει ακόμα ένα χρόνο για να ολοκληρώσει την πρώτη φάση. Εκτέλεσε συμπληρωματικά σεισμικά δύο διαστάσεων (2D) και τριών διαστάσεων (3D) στις περιοχές ενδιαφέροντος. Εκτέλεσε λεπτομερές πρόγραμμα επεξεργασίας και σε χρόνο και σε βάθος. Δυστυχώς δεν εντόπισε στόχους για γεωτρήσεις, οι οποίοι θα δικαιολογούσαν τις δαπάνες της γεώτρησης και της επιβεβαίωσης και ανάπτυξης, σε περίπτωση ανακάλυψης. Αυτό δεν είναι ασυνήθιστο στη βιομηχανία της έρευνας υδρογονανθράκων. Η εταιρεία έχει συμβατικές υποχρεώσεις και δεσμεύσεις για τα τεμάχια 10 και 11, τις οποίες ακολουθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Αν δε, συνυπολογίσουμε τις σημερινές τιμές των υδρογονανθράκων, τα πράγματα γίνονται ακόμα χειρότερα. Είμαι πεπεισμένος ότι έγινε το καλύτερο δυνατό και τηρήθηκαν οι κανόνες της διεθνούς πρακτικής για τις έρευνες. Αν η TOTAL εντόπιζε κάτι το αξιόλογο, είμαι βέβαιος ότι θα προχωρούσε σε γεώτρηση. Εξάλλου η εταιρεία είχε εκδηλώσει πριν αρκετό χρόνο την πρόθεση της να μην φύγει από την περιοχή, παρότι γνώριζε ότι τα συμπεράσματα των ερευνών της ήταν απογοητευτικά. Γνωρίζω πολύ καλά ότι διερευνήσε τόσο τις πιθανότητες ύπαρξης φυσικού αερίου, όσο και τις πιθανότητες ύπαρξης πετρελαίου, χωρίς να εντοπίσει παγίδες και δομές αξίες τριπλήματος.

Η ενέργεια αυτή μπορεί να οφείλεται και σε τουρκικές πιέσεις;
- Η TOTAL είχε αγνοήσει τις τουρκικές πιέσεις προ

πολλού και πριν την παρουσία του Μπαρμπαρός στην περιοχή.

Τυχόν αποχώρηση της μπορεί να φέρει νέες ανατροπές τόσο στους σχεδιασμούς, όσο και στις προσδοκίες της Κύπρου για το άμεσο μέλλον στον τομέα των υδρογονανθράκων;
- Είναι φυσικό επακόλουθο να προσαρμόζομαστε στα νέα δεδομένα και να χαράζουμε την πολιτική μας.

Η TOTAL είναι το δεύτερο κατά σειρά σημαντικό πλήγμα προς αυτή την κατεύθυνση μετά την απογοήτευση από τον «Ονασαγόρα». Υπάρχουν κοιτάσματα στα άλλα οικόπεδα ή θα αρχίσει μια-μια οι εταιρείες να φεύγουν;
- Είναι πιθανό, η νέα γεώτρηση, ή η επόμενη, να ανατρέψει τα δεδομένα. Πρέπει να σας πω ότι πριν από τις ανακαλύψεις της NOBLE στο Ισραήλ (Tamar, Leviathan κ.λπ.), στην περιοχή ενεργούσε για πολλά χρόνια η British Gas, χωρίς αξιόλογα ευρήματα, μέχρι που αποφάσισε να εγκαταλείψει. Στη συνέχεια ήρθε η NOBLE και οι επιτυχίες της. Χρειάζεται υπομονή και επιμονή. Από τη στιγμή που αποδείχθηκε ότι στην περιοχή μας υπάρχουν βεβαιωμένα και ενεργά πετρελαιοκίνητα, είναι θέμα χρόνου να βρεθούν νέες ανακαλύψεις. Φτάνει να συνεχίζονται οι έρευνες και οι γεωτρήσεις βρίσκουν και πιστοποιούν τα κοιτάσματα και όχι οι ανέξοδες φαντασιώσεις και φλυαρίες.

Η πώληση της τιμής του πετρελαίου διεθνώς, που έφερε τις πετρελαιοκίνητες εταιρείες να προχωρούν σε «νοκοκρέμα» των δραστηριοτήτων τους, ώστε να

μειώσουν τις ζημιές που προκύπτουν με τα νέα δεδομένα, μπορεί να οδηγήσει και άλλες εταιρείες να σπάσουν τα συμβόλαια τους με την Κυπριακή Δημοκρατία;
- Είναι φυσικό επακόλουθο να υπάρχει προσαρμογή και ιεράρχηση των δραστηριοτήτων, των προτεραιοτήτων και των δαπανών των εταιρειών στα νέα δεδομένα των τιμών. Όμως η NOBLE, έχει ήδη μία ανακάλυψη στο ενεργητικό της, έχει δαπανήσει πάρα πολλά εκατομμύρια για την ανακάλυψη της και είναι επακόλουθο να θέλει παραμείνει για να αποβεί στις δαπάνες της. Η ENI βρίσκεται στην εξέλιξη του γεωτρητικού προγράμματος της. Η παρουσία της θα εξαρτηθεί από τα ευρήματα των γεωτρήσεων της αλλά και από τις συμβατικές της υποχρεώσεις. Θέλω να τονίσω ότι η Κυπριακή Δημοκρατία είναι πολύ τυχερή με την παρουσία και των τριών εταιρειών, NOBLE, TOTAL, ENI, δεδομένου του κύρους και της αποτελεσματικότητας τους.

Οι μόνες ελπίδες πλέον για τον εντοπισμό ενός νέου σημαντικού κοιτάσματος εναπομένουν στις έρευνες της κοινοπραξίας ENI/Kogas στην Αμαθούσα;
- Η ENI έχει στο πρόγραμμα της, άλλες δύο γεωτρήσεις στα τεμάχια 2 και 3. Η γεώτρηση Αμαθούσα έχει καλές πιθανότητες ανακάλυψης υδρογονανθράκων. Πρέπει να ξέρουμε ότι η έρευνα υδρογονανθράκων είναι δαπανηρή επένδυση ελπίδας, πολύ υψηλού ρίσκου, όπου οι πιθανότητες αποτυχίας υπερτερούν αυτών της επιτυχίας. Πάντως όλα τα ευρήματα της κάθε γεώτρησης, ανεξαρτήτως επιτυχίας, συνυπο-

λογίζονται για την προσαρμογή των ερευνητικών προγραμμάτων τα οποία μπορεί να αναθεωρηθούν ανάλογα. Πρέπει επίσης να τονίσω ότι η Δημοκρατία έχει δυνατότητες διεξαγωγής νέων διαγωνισμών για να κρατήσει ανοικτές τις έρευνες. Η εμπειρία έδειξε ότι νέοι παίκτες, μπορούν να φέρουν νέες ιδέες, που μπορεί να ανατρέψουν προηγούμενα αρνητικά αποτελέσματα. Η ιστορία είναι γεμάτη με τέτοια παραδείγματα. (Βόρεια Θάλασσα, Λεβαντίν κ.λπ.) Επαναλαμβάνω: Υπομονή και επιμονή!

Τι απαντά σε αυτούς που νιώθουν απογοητευμένοι, αρνητικό κλίμα γύρω από τις ενεργειακές δυνατότητες της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΑΟΖ;
- Όσο συνεχίζονται οι έρευνες πρέπει να ελπίζουμε. Οι θάλασσες της κυπριακής ΑΟΖ είναι αποδεδειγμένα πετρελαιοπληθικές.

Πόσο σας ανησυχεί η αποτυχία της πρώτης διερευνητικής γεώτρησης της ENI-KOGAS και η απόσυρση του ενδιαφέροντος της TOTAL από τα τεμάχια 10 και 11;
- Γνωρίζοντας τους βαθύτερους «γεωλογικούς λόγους» αποτυχίας της γεώτρησης Ονασαγόρας, μπορώ να εκφράσω κάποια μικρή, αλλά υποκειμενική ανησυχία. Δεν μπορώ, όμως, να σχολιάσω τίποτε περισσότερο, για δεοντολογικούς λόγους, δεδομένου ότι οι έρευνες βρίσκονται σε εξέλιξη και οι εταιρείες έχουν τον πρώτο λόγο. Ενόσω συνεχίζονται οι έρευνες πρέπει ελπίζουμε. Κανένας δεν θέλει να διεξάγει έρευνες... για τις έρευνες και να κάνει τα λεφτά του.

Δουλεύουμε με τα ευρήματα στο οικόπεδο Αφροδίτη

Η κάθετη πτώση των τιμών μειώνει τις δαπάνες στις έρευνες

Το παιχνίδι των ερευνών υδρογονανθράκων από ποιους επηρεάζεται;
- Ξεκινά από τις τιμές των υδρογονανθράκων. Όσο ψηλότερες, τόσο μεγαλύτερο κίνητρο. Αυτές επηρεάζονται από την προσφορά και τη ζήτηση και από γεωπολιτικούς παράγοντες. Μετά είναι η ύπαρξη υδρογονανθράκων ή οι πιθανότητες ύπαρξης σε μια περιοχή. Συνυπολογίζονται επίσης η ύπαρξη υποδομών και υπηρεσιών, η πολιτική σταθερότητα, το επιχειρηματικό περιβάλλον, οι νομικοί, οικονομικοί και τεχνικοί όροι των συμβάσεων, η ευκολία ή όχι πρόσβασης σε αγορές κ.λπ. Θέλω να προσθέσω ότι η κάθετη πτώση των τιμών θα φέρει μείωση των δαπανών των ερευνών για ανακάλυψη νέων κοιτασμάτων. Αυτό στη συνέχεια θα φέρει στενότητα στην προσφορά. Αυτό θα ακολουθηθεί από νέα αύξηση των τιμών και ενίσχυση νέων ερευνών και ούτω καθεξής. Παρατηρήθηκε ότι οι κύκλοι αυτοί είναι επαναλαμβανόμενοι, χωρίς όμως σταθερή συχνότητα.

Μόνο οι γεωτρήσεις επιβεβαιώνουν την ύπαρξη υδρογονανθράκων;
- Κατηγορηματικά ναι. Όλα τα άλλα είναι είτε υποθέσεις για ύπαρξη υδρογονανθράκων βεβαιωμένες σε επιστημονικά δεδομένα και μεθόδους, είτε αρκετές

φορές σπέκουλες από μη ειδικούς, οι οποίοι κερδοσκοπούν ποικιλοτρόπως από την εφήμερη δημοσιότητα. «Το θέμα αποδείχθηκε ότι ψεύδεται».

Τα μέχρι σήμερα ανακαλυφθέντα δυναμικά αποθέματα στο οικόπεδο «Αφροδίτη» πόσο σημαντικά είναι για την Κύπρο;
- Είναι πολύ σημαντικά, αφενός γιατί αποδεικνύουν τις πετρελαιοδυνατότητες της κυπριακής ΑΟΖ και αφετέρου γιατί έχουν οικονομικές προεκτάσεις, για δημιουργία εσόδων και πλούτου, φτάνει να οδηγηθούν με ασφάλεια στις αγορές. Άλλος λόγος είναι η αφορμή για ανάπτυξη ντόπιας τεχνολογίας. Τέλος, οι έρευνες στην κυπριακή ΑΟΖ ενισχύουν την υπόσταση και οντότητα της Δημοκρατίας μας.

Είναι αρκετά για να καλύψουν για μεγάλο χρονικό διάστημα τις ανάγκες της Κύπρου και ακόμα με εξαγωγικό προορισμό;
- Υπό προϋποθέσεις, ναι.

Οι συζητήσεις με την Αίγυπτο και την Ιορδανία για πώληση φυσικού αερίου γίνονται για κάτι που ακόμα δεν ξέρουμε αν θα έχουμε;
- Κάθε άλλο. Τώρα γνωρίζουμε ότι έχουμε φυσικό αέριο στην Αφροδίτη και να μπορούμε να δουλέψουμε με αρκετά δεδομένα. Αντίθετα, με τα σχέδια για το

τεμαχικό υδροπείσης στο Βασιλικό, κάναμε υποθέσεις, γιατί αυτό που έχουμε στα χέρια, δεν δικαιολογούσε την ανάπτυξη τεμαχικού. Θέλαμε τουλάχιστο τριπλάσιες ποσότητες. Φυσικά όλα εξαρτώνται και από τη διακίμηση των τιμών υδρογονανθράκων. Οι προκαταρκτικές μελέτες και τα σενάρια είναι απαραίτητα για να είμαστε προετοιμασμένοι. Τα παραπάνω αποδεικνύουν ότι δεν υπήρξαν ή υπάρχουν καθυστερήσεις για το τεμαχικό. Οι υπόλοιπες έρευνες συνεχίζονται με τα χρονοδιαγράμματα τους.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΕΞΕΔΡΑΣ ΘΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΙ ΤΕΤΕΛΕΣΜΕΝΑ

Ποιες είναι οι επιδιώξεις της Τουρκίας;
- Να επωφεληθεί, με τον ένα ή άλλο τρόπο από το φυσικό αέριο της Κυπριακής Δημοκρατίας, χρησιμοποιώντας την ισχύ της.

Τι πρέπει να διαδοθούν από το παρελθόν;
- Να μιλούμε λιγότερο και να προσέχουμε περισσότερο.

Τι χρειάζεται για να αντιμετωπιστεί η τουρκική επιθετικότητα;
- Ψυχραιμία, ομοψυχία, συμμοχίες και πολύ δυνατή διπλωματία.

Υπάρχει η πιθανότητα γεωτρήσεων από την Τουρκία στη νότια κυπριακή ΑΟΖ;
- Ναι υπάρχει. Θα πρέπει, όμως, να βρει εξδρα γεωτρήσεων για μεγάλη βάθος θάλασσα. Θα συναντήσει δυσκολίες γεωπολιτικού τύπου, γιατί οι εταιρείες δεν θέλουν εμπλοκή σε αμφισβητούμενες υποθέσεις και θέλει χρόνο. Πρέπει όμως να σημειώσω ότι η πτώση των τιμών πετρελαίου δημιουργεί ευκαιρίες για αγορά φθηνότερων εξεδρών, λόγω μείωσης των δραστηριοτήτων τους. Αν η Τουρκία τα καταφέρει να στήσει εξδρα στην ΑΟΖ μας, θα δημιουργήσει επικίνδυνα τετελεσμένα και για την Κύπρο και για την Ελλάδα. Πρέπει να μην υποτιμούμε και γνωρίζουμε ότι η τουρκική εταιρεία πετρελαίων (TPAO) είναι πολύ καλή και ικανή.

Οι θαλάσσιες οικονομικές ζώνες Κύπρου και Ελλάδας, οι οποίες θα ήταν ενωμένες αν εφαρμοζόταν το διεθνές δίκαιο, δικαιοδοτούν και αποκόπτονται, με τις τουρκικές ενέργειες και τους τουρκικούς χάρτες;
- Αυτό αποτελεί διαχρονική, στρατηγική επίκληση της Τουρκίας, αποδεδειγμένη με κλιμακούμενες ενέργειες από κατασκευή χαρτών, έκδοση NAVTEX, σεισμικές έρευνες κ.λπ. Η τυχόν τοποθέτηση εξεδρας θα δημιουργούσε τετελεσμένα.

